

КАБ ЛЯСОЎ БЫЛО БОЛЬШ

На гэта скіраваны намаганні Щучынскага лясгаса

Міхаіл СУШЧЭЎСКІ, дырэктар дзяржаўнай лесагаспадарчай установы «Щучынскі лясгас» Гродзенскага вытворчага лесагаспадарчага аб'яднання:

— Самая галоўная наша задача — лесаўзнаўленне, пасадка лясных культур. Сё лета нам даведзена заданне здзейсніць пасадку на 300 гектарах. Мы збіраемся пасадзіць 350 — перавысіць план. Да работы мяркуюць прыцягнуць 120 чалавек з іншых арганізацый. Спадзяёмся, што на працягу трох тыдняў яна будзе завершана.

З ЧАГО ПАЧЫНАЕЦЦА... ЕЛАЧКА

Як працуе адзіны ў Гродзенскай вобласці цэх па вытворчасці ляснога насення

Працэс нарыхтоўкі насеннага фонду даволі працаёмны. Пра гэта можна меркаваць хоць па такой лічбе. Каб атрымаць 15 кілаграмаў насення, трэба «пералапаціць» тону шышак. Гэта значыць, сабраць іх, адсартаваць, прасушыць, урэшце, атрымаць насенне. І гэта яшчэ не ўсё...

У Щучынскім цэху па вытворчасці ляснога насення — разгар сезона. Кантэйнеры з хваёвымі і яловымі шышкамі можна ўбачыць паўсюдна — і на тэрыторыі, і ў самім цэху. Як аказалася, значная частка з іх — ужо адпрацаваныя. Яны будуць адгружацца на кацельні — гэта добры від паліва для катлоў, якія працуюць на шчапе. Цэлы прычэп такіх шышак якраз чакаў адгрузкі. А вось тыя кантэйнеры з шышкамі, што стаяць у памяшканні, яшчэ адпраўяцца на перапрацоўку.

Сезон збору яловых і хваёвых шышак набліжаецца да завяршэння. Гэты працэс пачынаецца з лістапада-снежня і доўжыцца да красавіка. Далей збіраць шышкі няма сэнсу, бо яны пачынаюць адкрывацца, і насенне высыпаецца на зямлю. У цэху такога, вядома, не дапускаюць. Увесь працэс тут завязаны на аўтаматыцы, акрамя хіба толькі сарціроўкі — на гэтай лініі без удзелу чалавека не абыходзіцца. Работнікі пільным вокам хутка вызначаюць, якая сыравіна якасная, а якая не адпавядае кандыцыям — занадта мяккая або часткова сапсаваная шкоднікам.

Данута ПАНАСЕВІЧ — адна з тых, хто працуе з пачатку адкрыцця цэха, гэта значыць восем гадоў. Яна ганарыцца тым, што мае дачыненне да такой важнай справы, як пасадка лесу, і лічыць свой уадак, а гэта гравітацыйны сепаратар, вельмі адказным. Тут адбываецца раздзяленне насення на поўнае і пустое.

Але перш чым трапіць у сепаратар, яно сушыцца. Пры павышанай вільготнасці сушыльная шафа адключаецца, каб насенне не запарылася. Усім кіруе аўтаматыка, таму брак у вытворчасці не дапускаецца.

Гатовае насенне захоўваецца ў скрынках па 10 кілаграмаў у халадзільнай камеры. Насамрэч, гэта цэлы склад, дзе тэмпература не перавышае 1,3 градуса. Лясгасы забіраюць насенне па меры неабходнасці. Большая яго частка будзе адпраўлена ў Смаргонь, Ваўкавыск, Астравец.

Вядома, стварэнне ўласнага запаса насення, у першую чаргу, хвойных парод, справа не толькі клопатлівая, але і эканамічна выгадная. Раней яго даводзілася купляць. А тавар гэты далёка не танны — кілаграм каштуе 400 рублёў. Цяпер гэтыя грошы лясгасы плацяць сваім вытворцам, каб цэх мог развівацца. І гэта робіцца. Раней, каб атрымаць 15 кілаграмаў насення, трэба было перапрацаваць тры тony шышак, а на сучасным абсталяванні хапае адной тony, каб выйсці на такі ж аб'ём.

Як зазначыў дырэктар лясгаса Міхаіл Сушчэўскі, амаль усё насенне мае першы клас якасці, і гэты паказчык захоўваецца на працягу ўсёй работы цэха. У сярэднім штогод перапрацоўваецца 70-80 тон шышак, а было і 130 тон. Цяпер стратэгічны запас насення складае трохі менш за шэсць тон.

Майстар Кацярына РАКЕЦКАЯ ў памяшканні, дзе пры нізкай тэмпературы захоўваюць насенне лясных раслін.

З НОВЫМ ЛЕСАМ

Работнікі Щучынскага лясгаса высаджыць каля двух мільёнаў новых саджанцаў

Нават самае вялікае дрэва напачатку было дробным семем. Толькі праз 60-80 гадоў яно дасягае спеласці і робіцца прыдатнае для перапрацоўкі. Але дрэвапрацоўчая прамысловасць развіваецца даволі хутка, адпаведна павялічваецца патрэба ў сыравіне. Таму лясныя плошчы трэба пастаянна ўзнаўляць.

У начальніка гадавальніка Аляксандра Трахімчыка вялікая і вельмі прыемная гаспадарка. Маленькія саджанцы — нібы мяккая зялёная коўдра на ўвесь паляны абшар. Тут пастаянна вядуцца работы. Вось і падчас наведвання гадавальніка якраз ішла выбарка пасадачнага матэрыялу і адгрузка яго заказчыкам. Гэтым разам 450 тысяч саджанцаў адпраўляюцца ў Парэцкае ваеннае лясніцтва Гродзенскага раёна, дзе будуць узнаўляцца былы палігон і лес, якія пашкодзіў пажар. Саджанцаў хопіць на 100 гектараў. Гэта ўжо другі рэйс парэцкіх лесаводаў — першы раз ім адгрузілі 400 тысяч саджанцаў, у асноўным сосны і елкі. Пасадачны матэрыял лясгасы краіны закупаюць праз біржавы гандаль. Значная частка прадукцыі гадавальніка ідзе на ўласныя патрэбы.

— Кожны дзень адпускаецца пасадачны матэрыял — як сваім лясніцтвам, так і іншым. Усё ідзе на ўзнаўленне лясоў, — зазначае Аляксандр Трахімчык. — Там, дзе спелая драўніна пайшла ў перапрацоўку, трэба пасадзіць малады лес. Асноўныя пароды — сасна і елка, таксама лістоўніца, яшчэ сярод асноўных лесаўтваральных парод бяроза, алешына, дуб, ясьень. Дарэчы, многія аддаюць перавагу менавіта чорнай алешыне дзякуючы яе хуткаму росту.

Тут апрацоўваюць назапашаныя шышкі.

За працэсам высушвання шышак у спецыяльнай камеры сочыць аператар Алена МЫЦКО.

Намеснік дырэктара па ідэалогіі Віктар МАРКЕВІЧ на ўчастку вырошчвання парод з закрытай каранёвай сістэмай.

Гэтая парода шырока выкарыстоўваецца ў вытворчасці фанеры.

У лясное асяроддзе трапляць і маладыя дрэўцы з цяпліцы. Плёнкі на ёй ужо няма, бо рост дзікіх саджанцаў спыняецца пры тэмпературы звыш 25 градусаў цяпла. Увесь неабходны комплекс мерапрыемстваў па іх вырошчванні ўжо праведзены.

— Цяпліца дае магчымасць дабіцца хуткага росту. У нас працуе цэлая праграма па вырошчванні пасадачнага матэрыялу ў закрытым грунце. І гэта дае свой плён. Напрыклад, тая ж алешына тут вырасла за год так, як у адкрытым грунце за два. Тут адпаведны мікраклімат, паліў. Для гэтага каля цяпліцы стаяць чатыры ёмістасці, з якіх адпампоўваецца вада, — раскажаў Аляксандр Трахімчык.

У лясгасе ёсць эксперыментальны ўчастак, дзе вырошчваюць саджанцы метадам закрытай каранёвай сістэмы. Такі спосаб хоць і даражэйшы, але спрыяе лепшаму прыжыванню дрэўцаў пры пасадцы, іх можна высадыць не толькі ў лесе, але і ў паркавых зонах.

У лясгасе пачалі ствараць энергетычныя плантацыі. Яны адметныя тым, што пасадка тут вядзецца гусцей — большая кубамаса на адзінку плошчы. Культуры тыя самыя — у асноўным сасна і бяроза.

Пакуль гэта толькі 20 гектараў, але плантацыі будуць павялічвацца, бо лясгас пастаўляе паліва на дзве кацельні ЖКГ, а Щучынская ЖКГ — самы вялікі спажывец мясцовых відаў паліва ў вобласці. Штогод яна купляе ў лясгасе 60 тысяч «кубоў», а з будучага года плануе павялічыць лічбу яшчэ ў паўтара раза.

ЗА КОШТ НОВЫХ ЛІНІЙ

Лясгас нарошчвае аб'ёмы перапрацоўкі драўніны

У канцы мінулага года ў дрэвапрацоўчым цэху ўстаноўлена трэцяя, найбольш эфектыўная лінія па распілоўцы круглага лесу.

Першыя дзве лініі выпускалі дошкі для паддонаў. Цяпер кола прадукцыі пашырэння. Гэта дасць магчымасць выйсці на шырэйшы рынак збыту і павялічыць прадукцыйнасць працы.

— Для ўстаноўкі новай лініі мы мадэрнізавалі стары лесапільны цэх, у якім быў склад. Дэманціравалі дзве пілары, бо яны выпрацавалі свой тэхнічны рэсурс, — раскажаў начальнік цэха Леанід Белайц. — Цяпер увесь працэс перапрацоўкі круглага лесу на новай лініі цалкам аўтаматызаваны — ад падачы бярэння да выхаду дошак. Рабочым застаецца толькі склаці гатовы піламатэрыял, упакаваць і адправіць спажыўцу.

У цэлым вытворчасць атрымліваецца без адходаў. Пілаванне рэалізуецца ў гаспадарках раёна і на торфабрыкетным заводзе для вытворчасці пелет. Перапрацаваную шчапу забірае Щучынскае ЖКГ, таксама яны ідуць на экспарт.

— Дзякуючы пашырэнню вытворчасці, мы змаглі стварыць 14 новых рабочых месцаў. Цяпер работа вядзецца ў дзве змены, — раскажае начальнік цэха. — У будучым, магчыма, колькасць рабочых месцаў будзе яшчэ павялічвацца, бо цэх мае намер нарошчваць аб'ёмы.

Як адзначыў дырэктар лясгаса Міхаіл Сушчэўскі, аб'ём перапрацоўкі цяпер складае 5,5 тысячы «кубоў», а з улікам новай лініі плануецца давесці яго да 6,5 тысячы кубаметраў кругляку ў месяц. Уся прадукцыя паступае як на ўнутраны, так і на знешні рынкі. Лясгас паспяхова супрацоўнічае з прадпрыемствамі па выпуску мэблі. Палова прадукцыі ідзе на экспарт, тут таксама ёсць планы давесці паказчык да 65%. Выручка складае больш за адзін мільён рублёў.

Віктар МАРКЕВІЧ, намеснік дырэктара ДЛАУ «Щучынскі лясгас»:

— У лясгасе ёсць цудоўная база адпачынку — Дом паляўнічага, які знаходзіцца ў маляўнічым хвойным бары. Тут была партызанскія мясціны, непадалёк — музей «Партызанская зямлянка». Побач працякае Нёман. Дом паляўнічага — цалкам драўляны, двухузроўневы. У ім ёсць усё неабходнае для пражывання і адпачынку гасцей. Для паляўнічых і проста турыстаў абсталявана шэсць спальных пакояў і чатырнаццаць спальных месцаў. На першым паверсе — прасторная гасцёўня з камінам, сучасная кухня.

На базе ёсць 30 веласіпедаў, на якіх можна здзейсніць вандроўку па шэрагу турыстычных маршрутаў, у тым ліку па заказніку «Ліпчанская пушча».

Прадукцыя цэха дрэвапрацоўкі, падрыхтаваная да адпраўкі заказчыкам.